

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU ENNAKKOMATERIAALIA VALMISTELURYHMÄLLE 14.2.2019

Tiivistelmä käsittelyistä:

Kuntajohtajakokous 25.1.

Seutuhallitus 30.1.

Kaupunkiseudun valmisteluryhmä 5.2.

MAL4-SOPIMUKSEN LUONTEESTA

Kansallisten energia- ja ilmastotavoitteiden huomioon ottaminen, vähäpäästöisen liikenteen edistämistoimet ja liikennejärjestelmän energiatehokkuuden parantaminen. Tarkoituksena on tukea hiilineutraali Tampereen kaupunkiseutu 2030 tavoitteen toteutumista. Teema kirjoitetaan sopimuksen alkuun koko sopimusta koskevaksi poikkileikkaavaksi tavoitteeksi.

Tavoitteena on leimallisesti MAL-sopimus, joka on realistinen valtion ja kuntien toimenpitein toteutettavissa oleva, ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä sopimus. Sopimus on laajasti poliittisesti hyväksyttävissä ja kannustaa kokeiluihin.

MAL4-SOPIMUKSEN RAKENTEESTA

Valtio-osapuoli on lähettänyt keskustelun avauksen MAL4-sopimuksen rakenteesta:

- 1) Sopijaosapuolet
- 2) Sopimuksen tarkoitus ja lähtökohdat
- 3) Sopimuksen tavoitteet
- 4) Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä
- 5) Asuminen ja elinympäristön laatu
- 6) Seudun elinvoimaisuus
- 7) Muut sopimuksen toteuttamiseen kannalta tärkeät valtion toimenpiteet
- 8) Toimenpiteet vuoden 2023 jälkeen
- 9) Voimassaolo
- 10) Seuranta

Tärkeää on, että kaikkien MAL-kaupunkiseutujen sopimus toteutettaisiin yhteneväisellä rakenteella niin kuin valtio-osapuoli esittää.

Ehdotetulla rakenteella on hyvä kytkeytyminen esim. jäsenkuntien hyväksymään seutustrategiaan.

Ehdotetulla rakenteella voidaan pääosin toteuttaa kaupunkiseudun MAL-sopimus. Tarkoituksen mukaista on kuitenkin harkita miten sopimukseen kirjoitetaan esim. energia- ja ilmastoteemat, jotta sopimus on jäsenkunnissa poliittisesti mahdollisimman laajasti hyväksyttävissä. Tekstissä tulisi ilmetä myös jo tehty paikallinen sitoutuminen: Hiilineutraali kaupunkiseutu 2030.

Huomioita tulee kiinnittää miten elinvoima ja sitä tukevat saavutettavuuden asiat esitetään sopimuksessa.

Sopimuksen mahdollistama pidempi aikajänne tulee hyödyntää.

Sopimuksen tavoitteellinen otsikointi sopimuksen toimenpidekokonaisuuksiksi voisi olla:

muutos kohtiin 4-6:

4) Kestävä yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

5) Asuminen ja elinympäristön laatu

6) Seudun elinvoima ja saavutettavuus

MAL4-SOPIMUKSEN TEEMA-AIHIOITA

Maankäyttö:

Kasvun ohjaaminen joukkoliikenteen laatukäytävälle, asemanseutujen ja keskustojen kehittäminen, tiivis yhdyskuntarakenne, tiivistymistä tukevien yhteistyö ja toimintamallien kehittäminen, valtion maaomaisuuden kohtuuhintaiset luovutukset. Valtion tuki + kannustusjärjestelmät (esim. kunnallistekniikka-avustukset ja mahdolliset uudet avaukset)

Asuminen:

Laadulliset tekijät/monipuolistuva asuinrakennuskanta, monimuotoiset toteutus- ja hallintamuodot, markkinoiden toimivuus, yhteisvastuullisuus, asumisen kohtuuhintaisuus ja sosiaalinen tuotanto (ml. erityisryhmät). Valtion osoittama tuotannon tuki (mm. ARA-avustukset, käynnistysavustukset ja uudet rahoitusmallit)

Liikenne:

Sisäinen saavutettavuus: Raitiotien jatko, lähijunaliikenne, asemien ja seisakkeiden kehittäminen, sekä muu joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen kokonaisuutena (bussiliikenteen laatukäytävät, solmut, palvelu/kutsuliikenne, liityntäpysäköinti), keskustojen infra (mm. kävely ja pyöräily), turvallisen ja toimivan tieverkon kehittäminen tavaraliikenne edellä. Joukkoliikennetuen määrän ja kannustavuuden lisääminen.

Ulkoinen saavutettavuus: Päärata, lentoaseman ja lentoaseman seudun kehittäminen, elinkeinoelämän kuljetusten ja pitkänmatkan liikenteen turvaaminen

Sopimuksen pitkäjänteisyys:

Miten sopimukseen on sisällytettävissä esim. raitiotien pitkäjänteinen kehittäminen ja seudullinen laajeneminen. Muut pitkän aikajänteen hankkeet.

Uudet avaukset:

ARA-kokeilut

MAL-rahoituksella toteutettavat kustannustehokkaat hankkeet, myös kuntien katu/tieverkkoon ja/tai yhdyskuntarakenteeseen

MRL-uudistus, seutus suunnittelutaso

Uudet käyttövoimat, latausverkosto

Tiemaksut, kokeilu